

A VÁLLALKOZÁSOK PÉNZÜGYI HELYZETE

2023. SZEPTEMBER

MKIK GAZDASÁG- ÉS VÁLLALKOZÁSKUTATÓ INTÉZET
INSTITUTE FOR ECONOMIC AND ENTERPRISE RESEARCH

AZ MKIK GAZDASÁG- ÉS VÁLLALKOZÁSKUTATÓ INTÉZET OLYAN NONPROFIT KUTATÓMŰHELY, AMELY ELSŐSORBAN ALKALMAZOTT KÖZGAZDASÁGI KUTATÁSOKAT FOLYTAT. CÉLJA, HOGY ELMÉLETILEG ÉS EMPIRIKUSAN MEGALAPOZOTT ISMERETEKET ÉS ELEMZÉSEKET NYÚJTSON A MAGYAR GAZDASÁG ÉS A MAGYAR VÁLLALKOZÁSOK HELYZETÉT ÉS KILÁTÁSAIT BEFOLYÁSOLÓ GAZDASÁGI ÉS TÁRSADALMI FOLYAMATOKRÓL.

AZ ELEMZÉST KÉSZÍTETTE

SZÉLL KRISZTIÁN, ELEMZŐ, MKIK GVI

KUTATÁSVEZETŐ

NÁBELEK FRUzsINA, ÜGYVEZETŐ, MKIK GVI

E-MAIL: FRUzsINA.NABELEK@GVI.HU

A KÉZIRAT LEZÁRVA

2023. SZEPTEMBER 25.

BUDAPEST

A VÁLLALKOZÁSOK PÉNZÜGYI HELYZETE

A Gazdaság- és Vállalkozáskutató Intézet (GVI) jelen elemzése a Magyarországon működő vállalkozások pénzügyi helyzetét, az azzal kapcsolatos percepciókat vizsgálja. Az elemzés kitér a pénzügyi kötelezettségek teljesíthetőségére, a pénzügyi tartalékok szintjére és a rendelkezésre álló pénzügyi eszközökre, valamint az azonos ágazatba tartozó közvetlen versenytársak piacról való kilépési kockázatára vonatkozó várakozásokra.

Az elemzéshez a GVI negyedéves vállalati konjunktúravizsgálatának 2023. júliusi eredményeit használtuk fel. A konjunktúravizsgálat célja a vállalatvezetők aktuális, rövid távú üzleti várakozásainak feltérképezése, amely a vállalkozók számára az adatfelvétel idején rendelkezésre álló információkra, szubjektív helyzetértékelésükre támaszkodik. A 2023. júliusi adatfelvételben 350 Magyarországon működő, legalább 20 főt foglalkoztató vállalkozás vezetőjét kérdeztük meg cége pénzügyi helyzetéről.

Az elemzésben a vállalatok válaszait a bruttó hozzáadott értékhez való hozzájárulás ágazat és foglalkoztatotti létszám szerinti megoszlása alapján súlyoztuk, így a válaszoló cégek mintája ezen jellemzők mentén reprezentatívnak tekinthető. A súlyozás következtében az elemzésben számolt megoszlások nem a válaszadó cégek alapmegoszlását tükrözik, mivel azokban a jelentősebb gazdasági teljesítményű cégek válaszai nagyobb, a kisebb gazdasági teljesítményű vállalkozások válaszai kisebb súllyal esnek a latba. Kivétel ez alól a vállalatok rendelkezésre álló pénzügyi eszközök vizsgálata, amely során a regisztrált vállalkozások ágazatok és létszámkategóriák szerinti megoszlása alapján súlyoztunk. A regisztrált vállalkozások megoszlása alapján számolt súlyozás a cégek teljes hazai gazdaságban tapasztalható létszámkategória és ágazat szerinti megoszlását állítja helyre a mintában, azaz az 50 főnél kevesebb alkalmazottat foglalkoztató kisvállalkozásokat felülreprezentálja az adatgyűjtés során kialakuló minta eredeti arányaihoz képest. Az elemzésben a súlyozatlan elemszámokat

ÖSSZEFOGLALÓ

Pénzügyi kötelezettségek teljesíthetőségével kapcsolatos várakozások

- 2023. júliusra és a következő félévre vonatkozóan a legalább 20 főt foglalkoztató vállalkozások hasonlóan ítélik meg a pénzügyi kötelezettségeik teljesíthetőségét. A cégek több, mint harmada számára egyáltalán nem jelent nehézséget a pénzügyi kötelezettségek teljesítése egyik vizsgált időszak folyamán sem. Összességében tehát mindkét időszak esetén a vállalkozások kevesebb, mint kétharmada tapasztalt valamilyen mértékű nehézséget. A válaszadó cégek mindössze 1–2 százaléka számára jelent súlyos nehézséget a pénzügyi kötelezettségeiknek való megfelelés.
- Általánosságban elmondható, hogy a legalább 250 főt foglalkoztató nagyvállalatok számára kevésbé jelent nehézséget a pénzügyi kötelezettségek teljesítése, mint a kisebb cégek számára. Ágazatok és exporttevékenység szerint nem mutatható ki számottevő különbség a vizsgált cégek között, ugyanakkor tulajdonszerkezet szerint igen. Mindkét vizsgált időszakot tekintve, a tisztán hazai tulajdonú vállalkozások nagyjából háromtizede, míg a külföldi tulajdonban lévő cégek közel fele számára nem jelent nehézséget a pénzügyi kötelezettségek teljesítése.

Pénzügyi tartalékok szintje

- A legalább 20 főt foglalkoztató hazai vállalkozások több, mint tizede (11 százalék) nem rendelkezik pénzügyi tartalékokkal, így bevételek és pótlólagos külső források bevonása nélkül esetükben azonnali fizetési nehézségek jelentkeznének. A cégek ötöde legfeljebb 1–2 hónapra, csaknem negyede (23 százalék) 3–5 hónapra, míg több, mint negyede (27 százalék) 6–12 hónapra elegendő saját tőkével rendelkezik a velük szemben fennálló pénzügyi követelések teljesítéséhez. A cégek csaknem ötödénél (19 százalék) a pénzügyi kötelezettségek teljesítése több, mint 1 év után ütközne nehézségekbe bevételeik elapadása esetén.
- A cégvezetők 16 százaléka nyilatkozott úgy, hogy bevételek és külső források bevonása nélkül azonnal elbocsátásokra lenne szükség a cégénél, de 22 százalékuk is csupán 1–2 hónapig, míg ötödük 3–5 hónapig tudná a tartalékaiból fizetni az alkalmazottait. A létszámtartáshoz bevételek nélkül 6–12 hónapra elegendő tartalékkal rendelkező cégek aránya 30 százalék, a több, mint egy évre elegendő tartalékkal rendelkezőké pedig 12 százalék.

- A likviditás és a foglalkoztatotti létszám megtartása kapcsán is elmondható, hogy vállalatméret, ágazat és exporttevékenység szerint nincs, tulajdonszerkezet szerint viszont van különbség a cégvezetők véleményei között. A külföldi (rész)tulajdonban lévő vállalkozások kedvezőbb helyzetét mutatja, hogy a tisztán hazai tulajdonú vállalatokhoz képest körükben magasabb azon cégek aránya, amelyek elegendő pénzügyi tartalékkal rendelkeznek ahhoz, hogy legalább 6 hónapig bevételek és külső források nélkül is képesek legyenek teljesíteni a pénzügyi kötelezettségeiket (50, illetve 43 százalék), illetve megtartsák az alkalmazottaikat (48, illetve 36 százalék).
- A pénzügyi tartalékok szintjének következő félévben várható alakulásával kapcsolatosan a cégvezetők csaknem négytizede (38 százalék) számít valamilyen mértékű visszaesésre, míg növekedésre valamivel több mint tizedük (12 százalék). A cégvezetők fele szerint vállalkozásuk pénzügyi tartalékainak szintje nem fog változni a következő félév folyamán.
- A pénzügyi tartalékok várható szintje kapcsán vállalatméret, ágazat és tulajdonszerkezet szerint nincs, exporttevékenység szerint viszont jelentős különbség van a vállalati vélemények között. A döntően exportáló vállalkozások körében a legalacsonyabb a csökkenést várók (28 százalék), valamint a legmagasabb a stagnálásra (55 százalék), illetve növekedésre számítók aránya (17 százalék). A részben exportálók véleménye a legpesszimistább: csaknem felük (49 százalék) számít csökkenésre, négytizedük stagnálást, 11 százalékuk pedig növekedést prognosztizál.
- A tartalékkal rendelkező vállalkozások túlnyomó többsége (83 százalék) folyószámlán, lekötött betétben tartja tartalékait. A legkisebb (20–49 fős), illetve a legnagyobb (legalább 250 fős) cégek körében a legalacsonyabb azok aránya (75, illetve 78 százalék), amelyek ezt a pénzügyi eszközt részesítik előnyben. A többi felsorolt pénzügyi eszköz (deviza befektetés, hazai állami befektetési eszközök, piaci kötvények, részvények, külföldi állami befektetési eszközök) a cégek 3–7 százalékánál fordul elő. Egyéb megtakarítási formákat (főként készpénzt) a cégek 12 százaléka jelölt.

Verseny társak tevékenységének felfüggesztésével, piaci kilépésével kapcsolatos percepciók

- A csőd kockázat szintjének megítélése érdekében a cégvezetőket arra kértük, hogy 1-től 5-ig terjedő skálán (1 = egyáltalán nem valószínű, 5 = nagyon valószínű) jelöljék meg, mennyire számítanak arra, hogy az azonos ágazatba

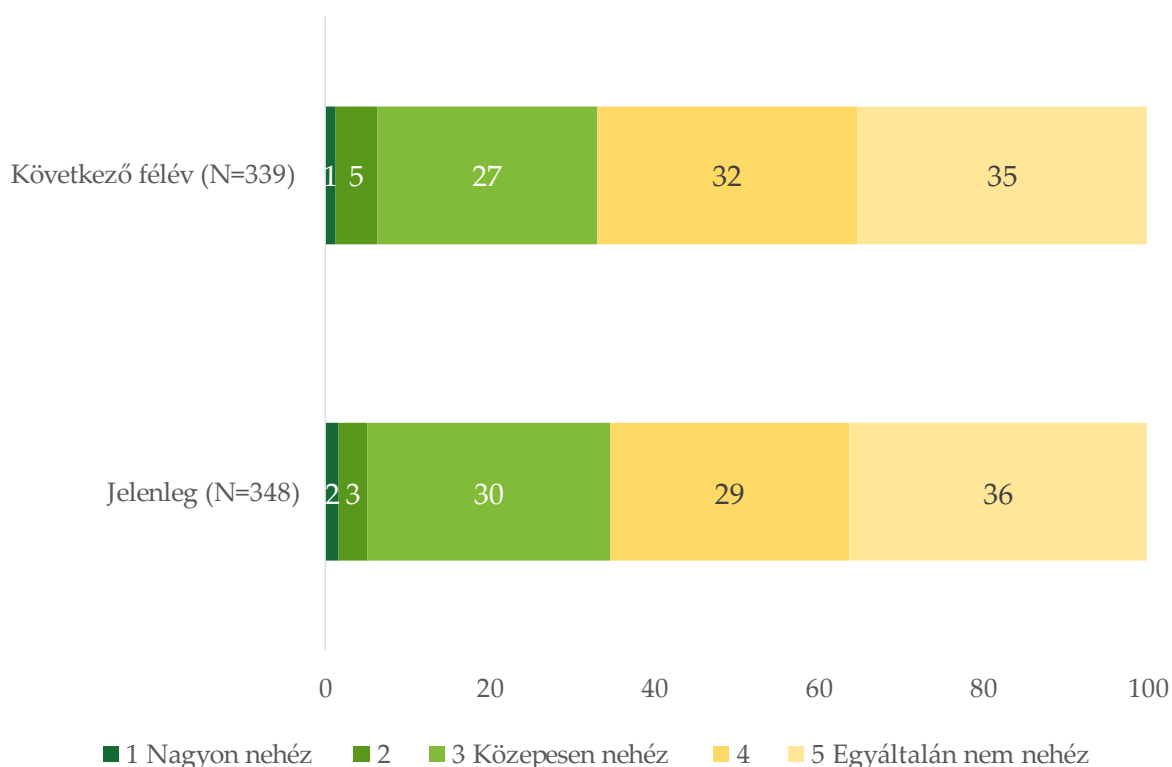
tartozó, hasonló tevékenységet végző versenytársaik felfüggesztik tevékenységüket, kilépnek a piacról. A 2021. január és 2023. július közötti időszakot vizsgálva az látható, hogy 2022 áprilisáig a cégvezetők kevésbé számítottak a versenytársak piaci kilépésére. Ebben az időszakban 10 százalék alatt mozgott azok aránya, akik inkább (4-es érték) vagy nagyon valószínűnek (5-ös érték) tartották ezt a lehetőséget. Ezt követően 15–20 százalékra növekedett a versenytársak piaci kilépését valószínűsítők aránya, majd 2023 áprilisában ismét 10 százalék alá (8 százalék) esett vissza ez az arány. 2023 júliusában viszont újra emelkedett az arány, és lényegében visszaállt a 2022. július és 2023. január között mért szintre (18 százalék).

- A 100 fő alatti cégek vezetői inkább számítanak versenytársaik piacról való kilépésére a közeljövőben, mint a legalább 100 fős vállalatok vezetői. A 20–49 fős cégek a legborúlátóbbak, csaknem negyedük (24 százalék) inkább vagy nagyon valószínűnek tartja versenytársai kilépését. Ezzel szemben a 100–249 fős cégek csupán 14 százaléka valószínűsíti a versenytársak kilépését.
- Összességében a kereskedelmi és a gazdasági szolgáltatást nyújtó vállalkozások vezetőinek percepciói a legoptimistábbak, míg az építőiparban a legkevésbé optimisták a jövőt illetően. Ezt jól jelzi, hogy az építőipari cégek vezetői nyilatkoztak arról a legnagyobb arányban (33 százalék), hogy inkább vagy nagyon valószínűnek tartják versenytársaik piacról való kilépését. Ez az arány a feldolgozóiparban is magasabb (21 százalék), mint a gazdasági szolgáltatást nyújtó (14 százalék), vagy a kereskedelmi cégek körében (13 százalék).
- A nem exportáló cégek 13 százaléka, a részben exportáló vállalkozások 9 százaléka tartja nagyon valószínűnek azt, hogy valamelyik versenytársuk felfüggeszti a tevékenységét, kilép a piacról. A döntően exportáló vállalatok vezetőinek körében mindössze 1 százalék ez az arány.
- A külföldi (rész)tulajdonban lévő vállalkozásokhoz (14 százalék) képest a tisztán hazai tulajdonú cégek vezetői lényegesen nagyobb arányban (20 százalék) tartják inkább vagy nagyon valószínűnek azt, hogy az elkövetkező félévben valamelyik versenytársuk felhagy a piaci tevékenységével, kilép a piacról.

PÉNZÜGYI KÖTELEZETTSÉGEK TELJESÍTHETŐSÉGE

2023. júliusra és a következő félévre vonatkozóan a vállalkozások hasonlóan ítélik meg a pénzügyi kötelezettségeik teljesíthetőségét. A cégek több, mint harmada számára egyáltalán nem jelent nehézséget a pénzügyi kötelezettségek teljesítése egyik vizsgált időszak folyamán sem. Összességében tehát mindkét időszak esetén a vállalkozások kevesebb, mint kétharmada (jelenleg: 64 százalék, következő félév: 65 százalék) tapasztalt valamilyen mértékű nehézséget. 2022. júliusában a jövőre, azaz az akkori következő félévre vonatkozó percepciók lényegében megegyeztek ezzel: a cégek 64 százaléka számított bármilyen mértékű nehézségekre a pénzügyi kötelezettségek teljesítése. A válaszadó cégek mindössze 1–2 százaléka számára jelent súlyos nehézséget a pénzügyi kötelezettségeiknek való megfelelés.

1. ÁBRA: A PÉNZÜGYI KÖTELEZETTSÉGEK TELJESÍTHETŐSÉGE, SZÁZALÉK

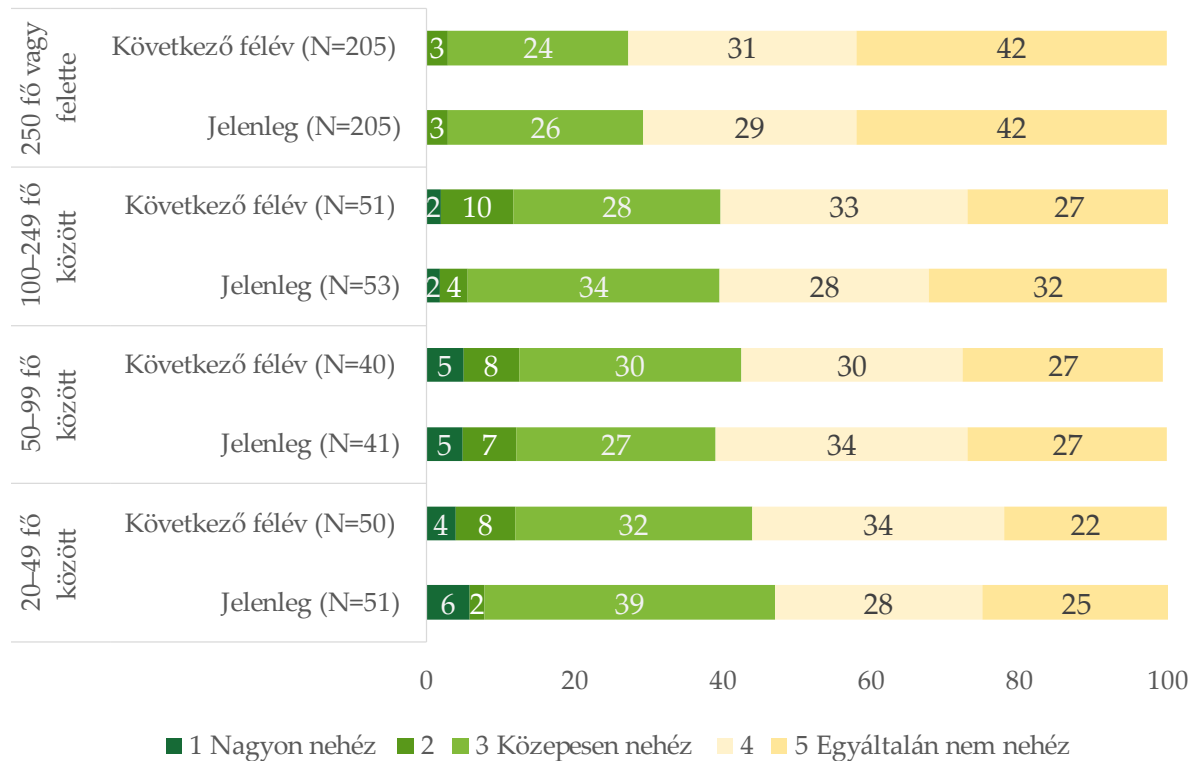

Forrás: GVI 2023

Megjegyzés: A vállalkozások gazdasági teljesítményével súlyozott adat.

Ákár a felmérés idejét, akár a következő félévet vizsgálva jelentős különbség látható a létszámkategóriákkal mért vállalati méret szerint. Összességében kijelenthető, hogy a legalább 250 főt foglalkoztató nagyvállalatok számára kevésbé jelent nehézséget a pénzügyi kötelezettségek teljesítése, mint a kisebb cégek számára. Ezen felül az is látható, hogy az egyes létszámkategóriákban nincs jelentős eltérés a két időszak megítélése között.

2. ÁBRA: A PÉNZÜGYI KÖTELEZETTSÉGEK TELJESÍTHETŐSÉGE LÉTSZÁMKATEGÓRIÁK SZERINT, SZÁZALÉK

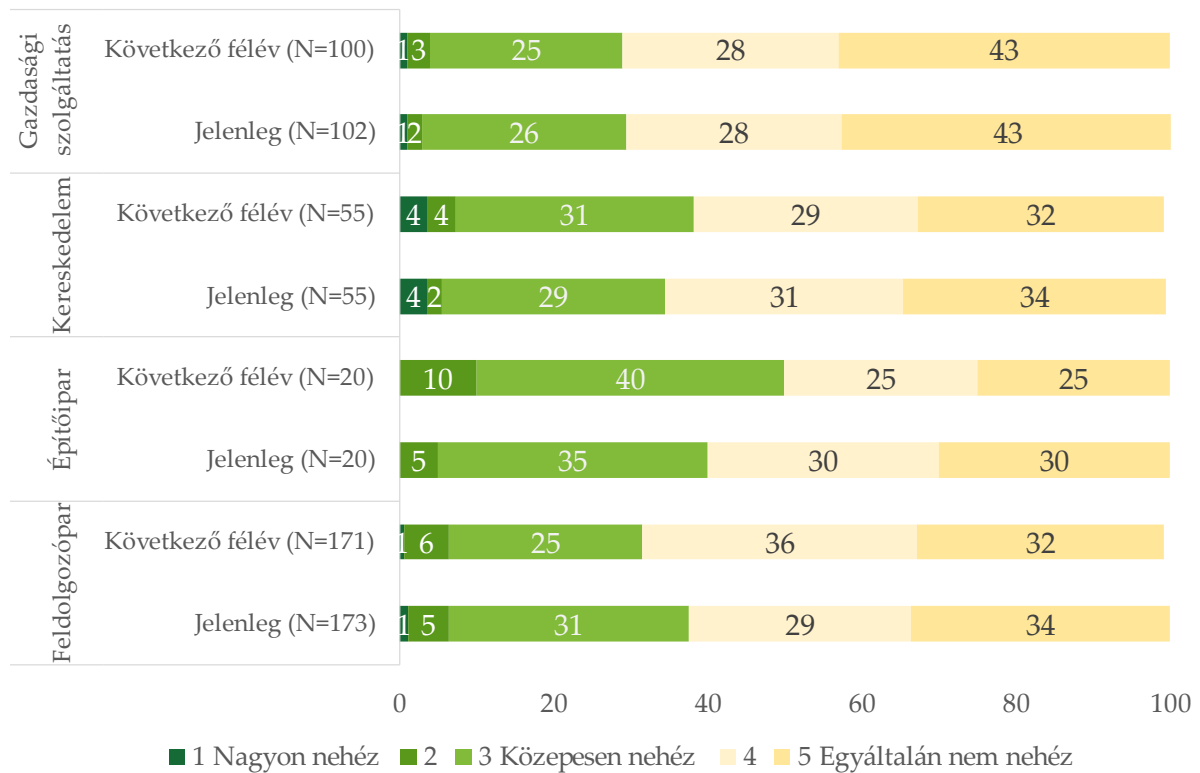
Forrás: GVI 2023

Megjegyzés: A vállalkozások gazdasági teljesítményével súlyozott adat.

Ágazatok és exporttevékenység szerint sem mutatható ki számottevő különbség a vizsgált cégek között. Az ágazatok kapcsán kiemelendő azonban, hogy legkevésbé a gazdasági szolgáltatást nyújtó cégek szembesültek problémákkal a pénzügyi kötelezettségeik teljesíthetősége szempontjából, és esetükben a legkisebb a nehézségekre számítók aránya is. Ezzel szemben az építőipari cégek körében a legmagasabb azon vállalkozások aránya, amelyeknek valamilyen fokú nehézséget okoz (70 százalék), illetve amelyek arra számítanak, hogy bizonyos mértékű nehézséget fog okozni számukra a pénzügyi kötelezettségek teljesítése (75%). Az építőipari cégek kapcsán az is elmondható, hogy a következő félévre vonatkozóan a jelenlegi helyzethez képest érezhetően pesszimistább a véleményük.

3. ÁBRA: A PÉNZÜGYI KÖTELEZETTSÉGEK TELJESÍTHETŐSÉGE ÁGAZATOK SZERINT, SZÁZALÉK

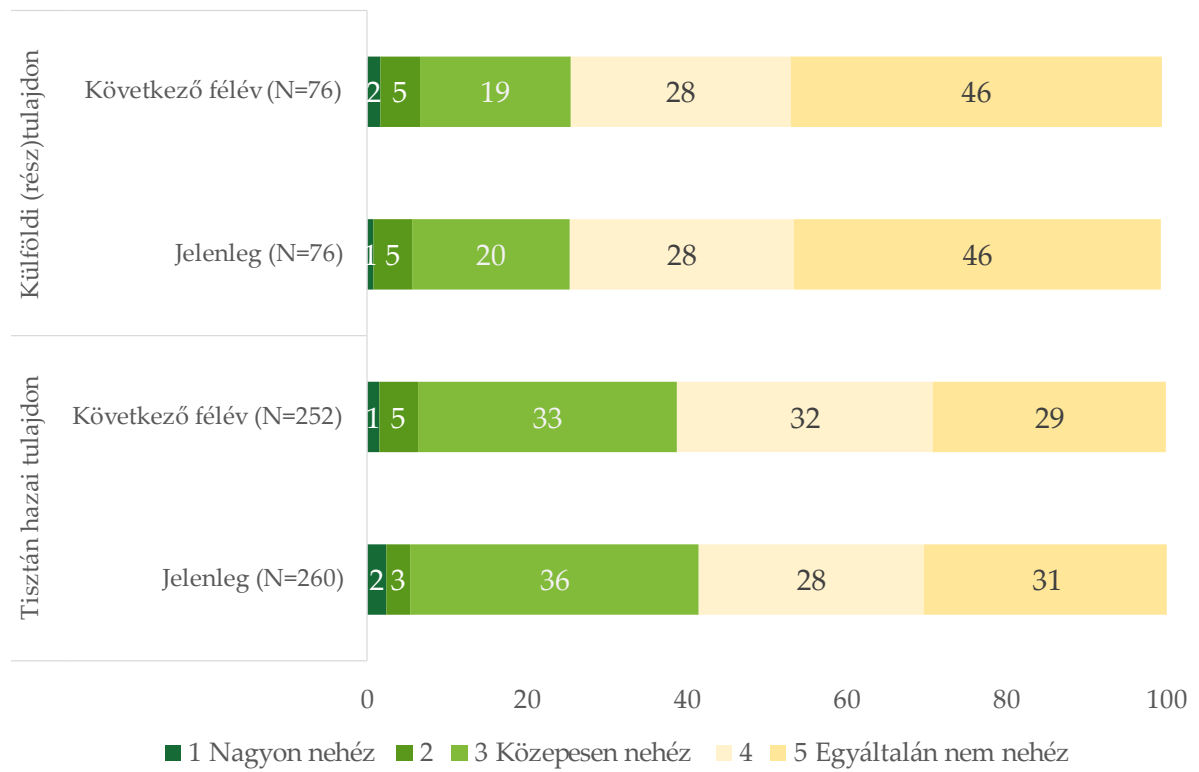

Forrás: GVI 2023

Megjegyzés: A vállalkozások gazdasági teljesítményével súlyozott adat.

Mindkét vizsgált időszakot tekintve, a tisztán hazai tulajdonú vállalkozások nagyjából háromtizede, a külföldi tulajdonban lévő cégek közel fele számára nem jelent nehézséget a pénzügyi kötelezettségek teljesítése. Általánosságban az is látható, hogy a külföldi (rész)tulajdonban lévő vállalkozásokhoz képest (26%) a kizárólag hazai tulajdonban lévő cégek lényegesen magasabb aránya ítéli legalább közepesen nehéznek a pénzügyi kötelezettségei teljesítését (39–41%).

4. ÁBRA: A PÉNZÜGYI KÖTELEZETTSÉGEK TELJESÍTHETŐSÉGE TULAJDONSZERKEZET SZERINT, SZÁZALÉK

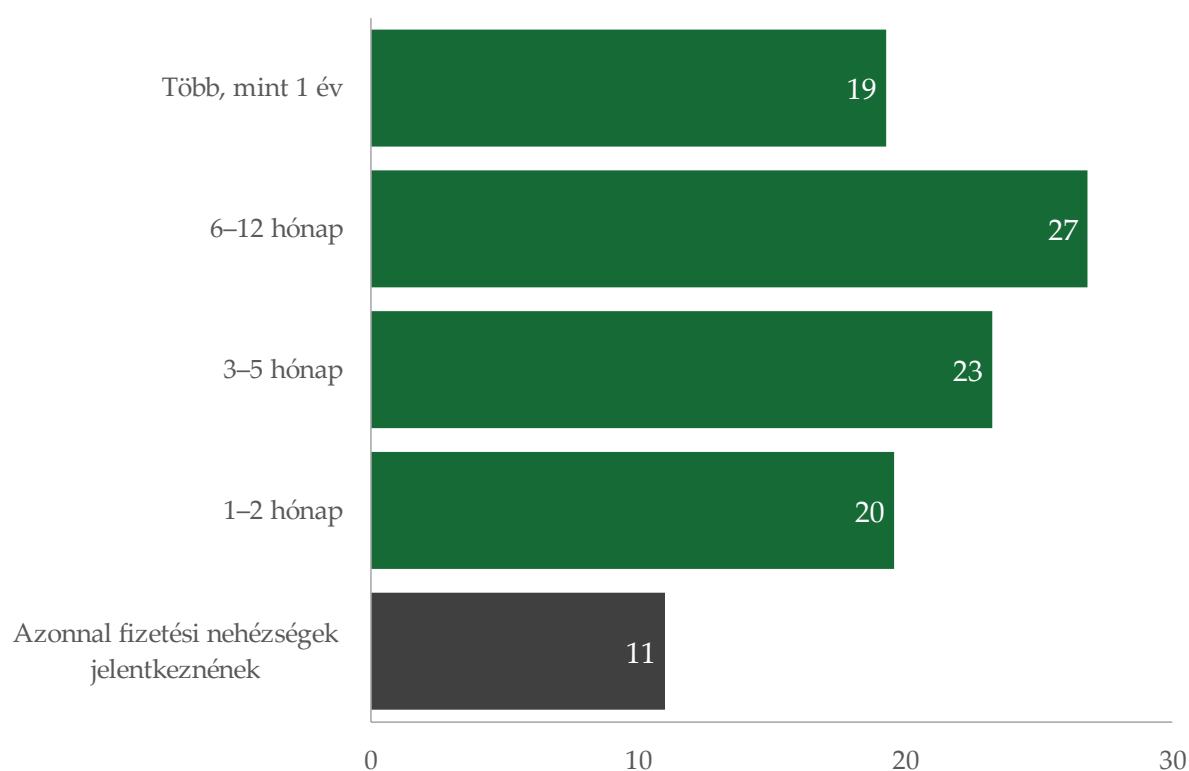
Forrás: GVI 2023

Megjegyzés: A vállalkozások gazdasági teljesítményével súlyozott adat.

PÉNZÜGYI TARTALÉKOK SZINTJE

A hazai vállalkozások több, mint tizede (11 százalék) nem rendelkezik pénzügyi tartalékokkal, így, ha bevételeik elapadnának, akkor esetükben azonnali fizetési nehézségek jelentkeznének. A cégek ötöde legfeljebb 1–2 hónapra, csaknem negyede (23 százalék) 3–5 hónapra, míg több, mint negyede (27 százalék) 6–12 hónapra elegendő saját tőkével rendelkezik a velük szemben fennálló pénzügyi követelések teljesítéséhez. A cégek csaknem ötödénél (19 százalék) a pénzügyi kötelezettségek teljesítése több, mint 1 év után ütközne nehézségekbe bevételeik megszűnése esetén.

5. ÁBRA: A VÁLLALAT PÉNZÜGYI TARTALÉKAI (BEVÉTELEK ÉS PÓTLÓLAGOS KÜLSŐ FORRÁSOK NÉLKÜL) MENNYI IDEIG TENNÉK LEHETŐVÉ A PÉNZÜGYI KÖTELEZETTSÉGEK TELJESÍTÉSÉT? (SZÁZALÉK, N=313)

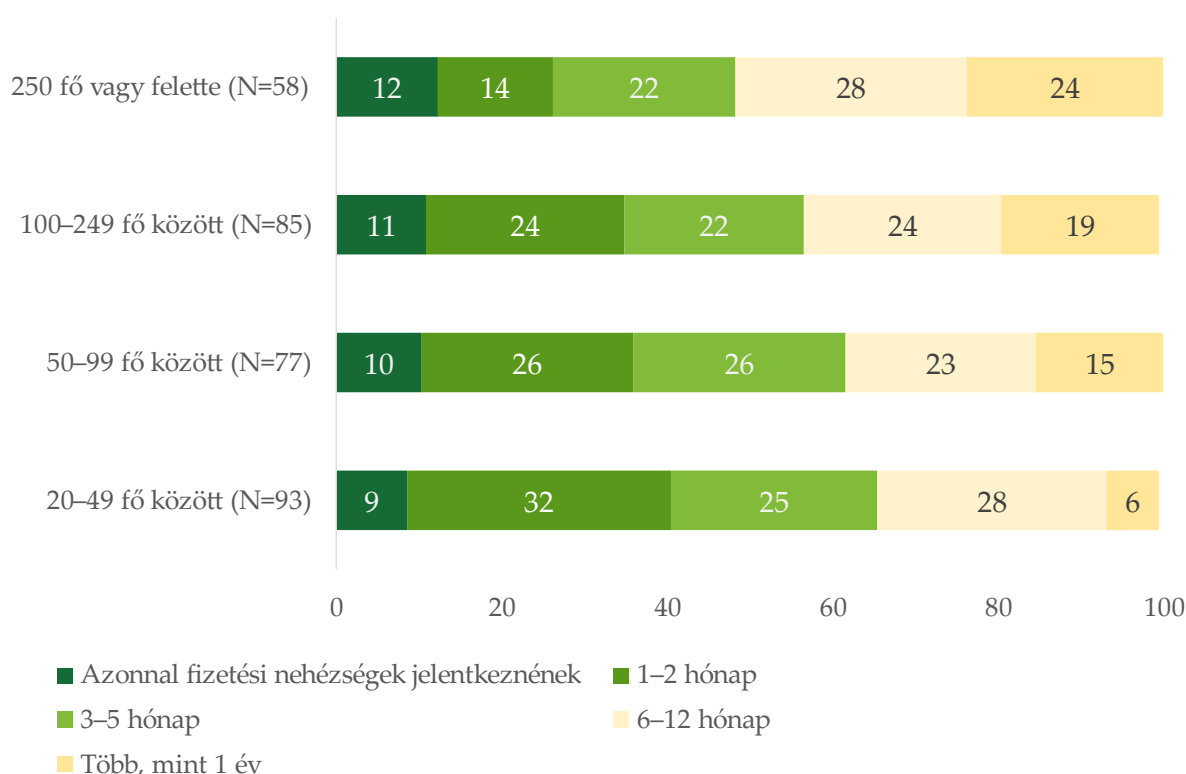

Forrás: GVI 2023

Megjegyzés: A vállalkozások gazdasági teljesítményével súlyozott adat.

A likviditás vállalatméret szerinti különbségei statisztikailag nem tekinthetők jelentősnek, azonban az adatokból az a tendencia rajzolódik ki, hogy a vállalatméret növekedésével párhuzamosan a vállalatok hosszabb időtávra rendelkeznek pénzügyi tartalékokkal, és lennének képesek pénzügyi kötelezettségeiket teljesíteni. A 250 fő feletti vállalatok több, mint fele (52 százalék) legalább fél évre előre rendelkezik elég tartalékkal ahhoz, hogy fizetni tudja pénzügyi kötelezettségeit, ebből 24 százalékuknak akár egy évet is meghaladó pénzügyi tartaléka van. Ezzel szemben a 20–49 főt foglalkoztató cégeknek csupán harmada (34 százalék) rendelkezik legalább fél évre előre pénzügyi tartalékkal, ebből mindössze 6 százalék azon vállalatok aránya, amelyeknek egy évnél is hosszabb időre elegendő tartaléka van. Fontos kiemelni, hogy az azonnali fizetési nehézségek jelentkezése esetén épp fordított a helyzet: minél nagyobb a cég, annál gyakoribb, hogy bevételek és pótlólagos források nélkül nem tudná teljesíteni a pénzügyi kötelezettségeit, azonnal fizetési nehézsége keletkezne.

6. ÁBRA: A VÁLLALAT PÉNZÜGYI TARTALÉKAI (BEVÉTELEK ÉS PÓTLÓLAGOS KÜLSŐ FORRÁSOK NÉLKÜL) MENNYI IDEIG TENNÉK LEHETŐVÉ A PÉNZÜGYI KÖTELEZETTSÉGEK TELJESÍTÉSÉT? – LÉTSZÁMKATEGÓRIÁK SZERINT (SZÁZALÉK)

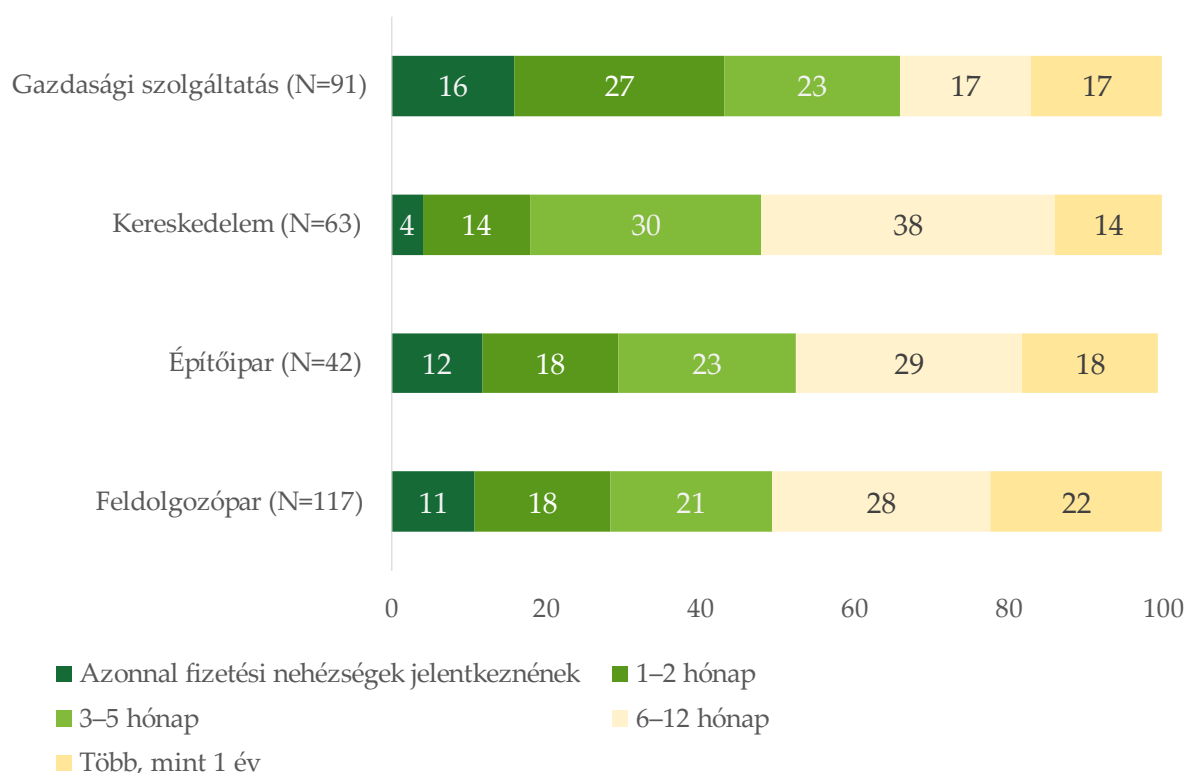

Forrás: GVI 2023

Megjegyzés: A vállalkozások gazdasági teljesítményével súlyozott adat.

Ágazatok szerint sem látható statisztikailag jelentős különbség a válaszok között. Összességében azonban elmondható, hogy az építőipar, a feldolgozóipar és a kereskedelem területén tevékenykedő cégek helyzete kedvezőbb, mint a gazdasági szolgáltatást nyújtó vállalkozásoké. A szolgáltató ágazatban a cégek csupán 34 százaléka rendelkezik fél évnél hosszabb időre elegendő tartalékkal, miközben a másik három ágazatban ez az arány közelíti, illetve meg is haladja az 50 százalékot. A gazdasági szolgáltatást nyújtó vállalatok kedvezőtlenebb helyzetét jól mutatja, hogy körükben a legmagasabb a bevételek és pótlólagos külső források nélkül azonnal fizetési nehézségekkel szembesülő aránya is (16 százalék). E tekintetben a kereskedelmi cégek vannak a legkedvezőbb helyzetben, mivel esetükben ez az arány csupán 4 százalék.

7. ÁBRA: A VÁLLALAT PÉNZÜGYI TARTALÉKAI (BEVÉTELEK ÉS PÓTLÓLAGOS KÜLSŐ FORRÁSOK NÉLKÜL) MENNYI IDEIG TENNÉK LEHETŐVÉ A PÉNZÜGYI KÖTELEZETTSÉGEK TELJESÍTÉSÉT? – ÁGAZATOK SZERINT (SZÁZALÉK)

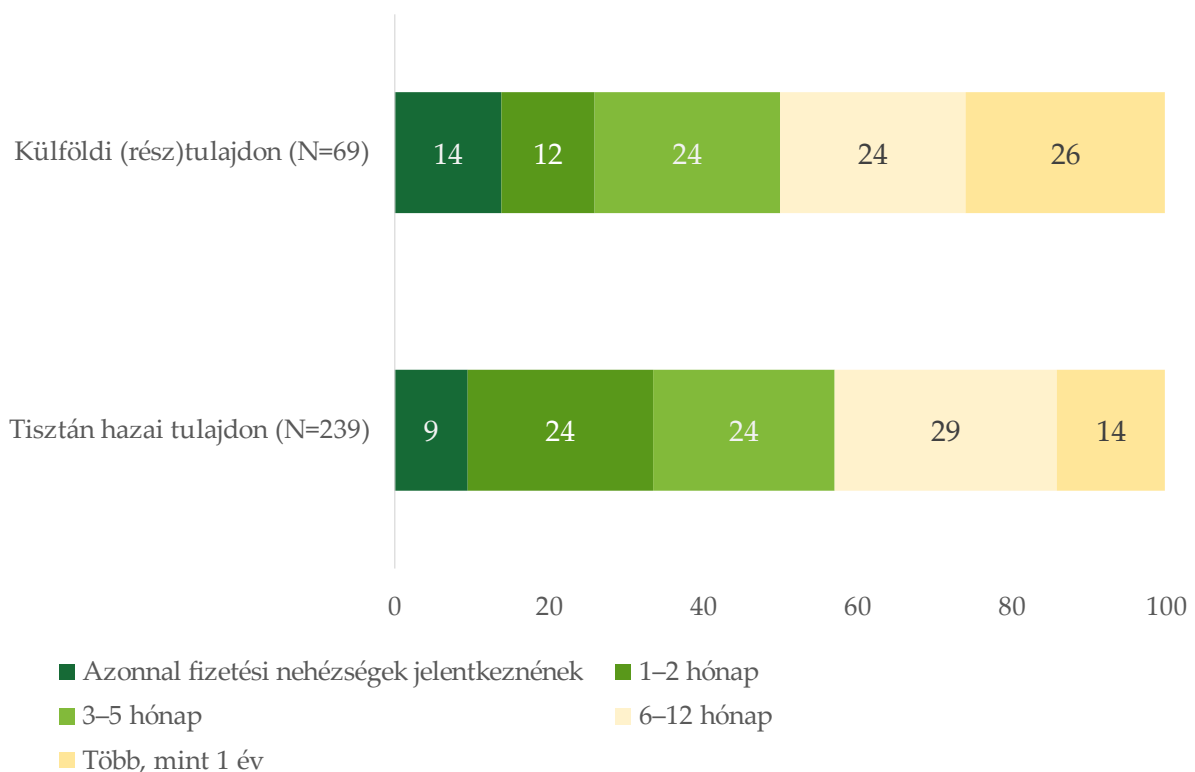

Forrás: GVI 2023

Megjegyzés: A vállalkozások gazdasági teljesítményével súlyozott adat.

Exporttevékenység szerint nincs, tulajdonszerkezet szerint viszont van lényegi különbség a cégek válaszai között. A részben vagy egészben külföldi tulajdonú vállalatok likviditási szempontból egyfelől kedvezőbb helyzetben vannak, mint a tisztán hazai tulajdonban lévő társaik, hiszen körükben magasabb azon cégek aránya, amelyek pénzügyi tartalékaik alapján több, mint fél évig képesek lennének teljesíteni a pénzügyi kötelezettségeiket (50, illetve 43 százalék). Másfelől viszont az is látható, hogy a külföldi (rész)tulajdonban lévő vállalkozások 14 százaléka bevételek és külső források nélkül azonnal fizetési nehézségekkel szembesülne, miközben ez az arány a tisztán hazai tulajdonú cégek körében 9 százalék.

8. ÁBRA: A VÁLLALAT PÉNZÜGYI TARTALÉKAI (BEVÉTELEK ÉS PÓTLÓLAGOS KÜLSŐ FORRÁSOK NÉLKÜL) MENNYI IDEIG TENNÉK LEHETŐVÉ A PÉNZÜGYI KÖTELEZETTSÉGEK TELJESÍTÉSÉT? – TULAJDONSZERKEZET SZERINT (SZÁZALÉK)

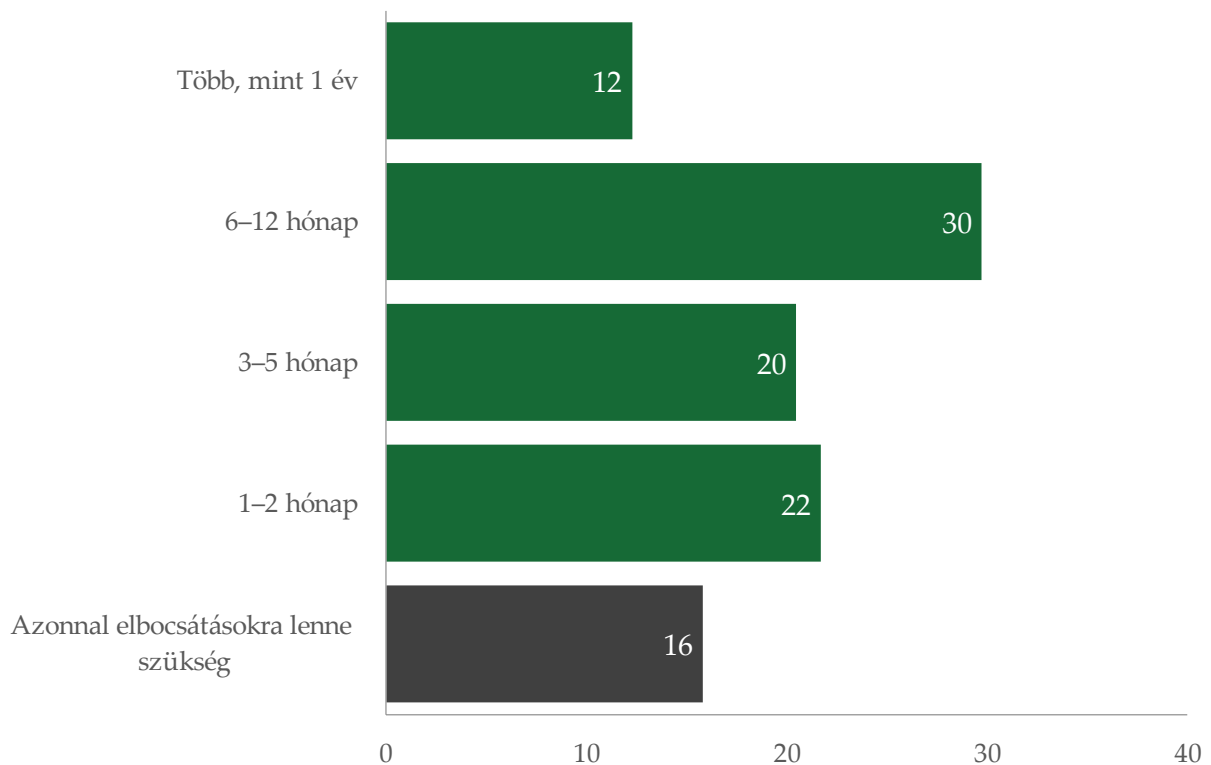

Forrás: GVI 2023

Megjegyzés: A vállalkozások gazdasági teljesítményével súlyozott adat.

A pénzügyi likviditás mellett arról is megkérdeztük a vállalkozásokat, hogy pénzügyi tartalékaik – bevételek és pótlólagos külső források bevonása nélkül – mennyi ideig tennék lehetővé jelenlegi alkalmazotti létszámuk fenntartását. Az eredmények hasonlóak a pénzügyi likviditás kapcsán látott mintázathoz. A felmérés időszakában, azaz 2023. július folyamán a válaszolók 16 százaléka nyilatkozott úgy, hogy ilyen esetben azonnal elbocsátásokra lenne szükség a cégénél, de 22 százalékuk is csupán 1–2 hónapig, míg ötödük 3–5 hónapig tudná a tartalékaiból fizetni az alkalmazottait. A létszámtartáshoz a bevételek elapadása esetén is 6–12 hónapra elegendő tartalékkal rendelkező cégek aránya 30 százalék, a több, mint egy évre elegendő tartalékkal rendelkezőké pedig 12 százalék.

9. ÁBRA: A VÁLLALAT PÉNZÜGYI TARTALÉKAI (BEVÉTELEK ÉS PÓTLÓLAGOS KÜLSŐ FORRÁSOK NÉLKÜL) MENNYI IDEIG TENNÉK LEHETŐVÉ A JELENLEGI ALKALMAZOTTI LÉTSZÁM FENNTARTÁSÁT? (SZÁZALÉK, N=313)

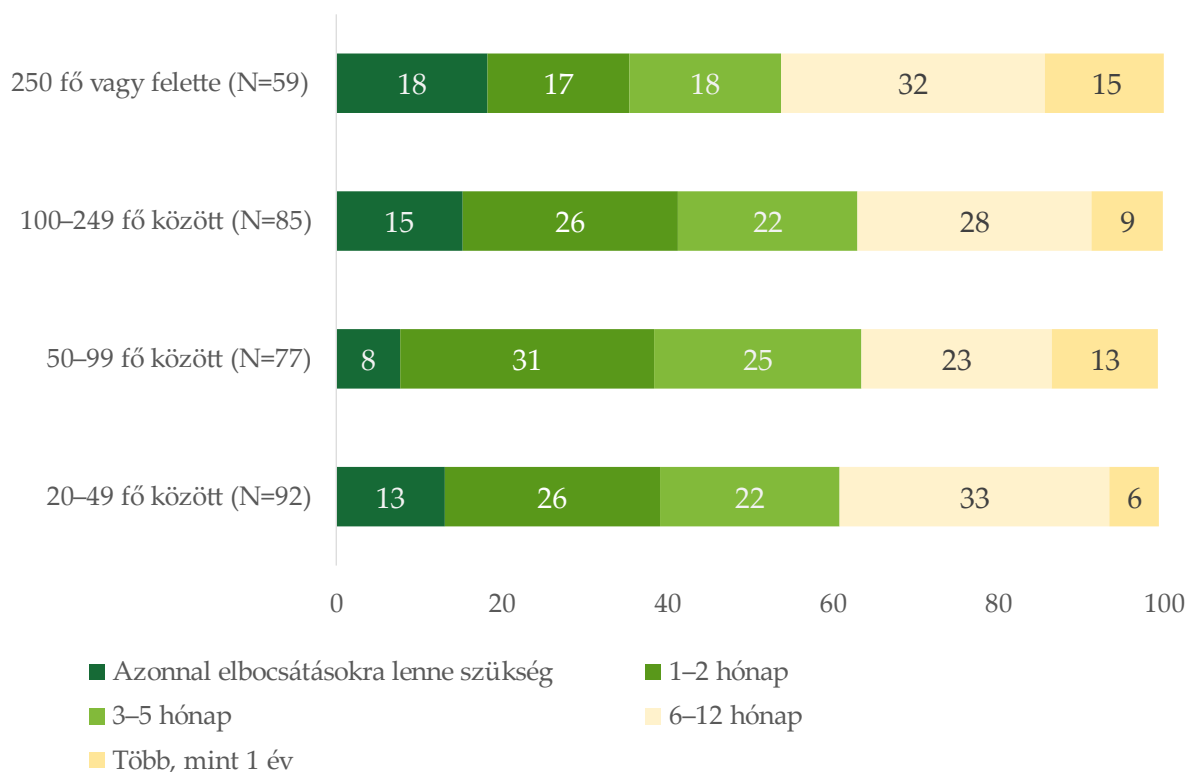

Forrás: GVI 2023

Megjegyzés: A vállalkozások gazdasági teljesítményével súlyozott adat.

Az alkalmazotti létszám fenntarthatóságát létszámkategória szerint vizsgálva kijelenthető, hogy statisztikailag nincs szignifikáns eltérés a válaszokban. Ugyanakkor a válaszok általánosságban azt jelzik, hogy a legalább 250 fős vállalatok körében a legmagasabb azok aránya, amelyek legalább fél évre elegendő pénzügyi tartalékkal rendelkeznek alkalmazotti létszámuk fenntartásához (47 százalék). Kiemelendő azonban az is, hogy ezek a nagyvállalatok a legmagasabb (18 százalék) arányban számoltak be arról is, hogy egy ilyen helyzetben azonnal elbocsátásokra lenne szükség. A 100–249 fős cégek körében 15 százalék, a 20–49 fő közötti vállalatoknál 13 százalék, az 50–99 fő közötti cégeknél pedig 8 százalék ez az arány.

10. ÁBRA: A VÁLLALAT PÉNZÜGYI TARTALÉKAI (BEVÉTELEK ÉS PÓTLÓLAGOS KÜLSŐ FORRÁSOK NÉLKÜL) MENNYI IDEIG TENNÉK LEHETŐVÉ A JELENLEGI ALKALMAZOTTI LÉTSZÁM FENNTARTÁSÁT? – LÉTSZÁMKATEGÓRIÁK SZERINT (SZÁZALÉK)

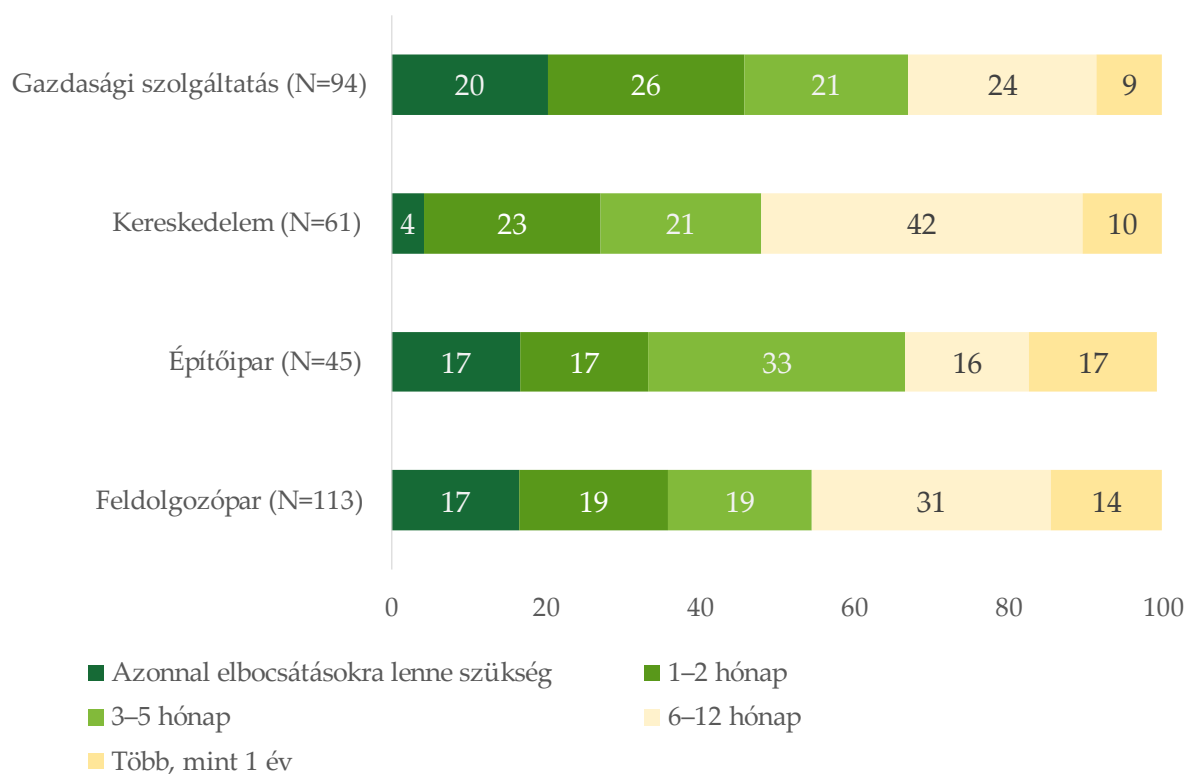
Forrás: GVI 2023

Megjegyzés: A vállalkozások gazdasági teljesítményével súlyozott adat.

Ágazatok szerint sincs számottevő különbség a cégek között. Tendenciaként azonban elmondható, hogy az építőipari és a gazdasági szolgáltatást nyújtó cégekhez képest a kereskedelmi és a feldolgozóipari vállalatok hosszabb időre elegendő tartalékkal rendelkeznek ahhoz, hogy alkalmazotti létszámukat fenntartsák. E tekintetben összességében a gazdasági szolgáltatás ágazatban működő cégek vannak a legkedvezőtlenebb helyzetben, hiszen esetükben a legalacsonyabb a több, mint 1 évre elegendő tartalékkal rendelkezők aránya (9 százalék), és a legmagasabb az azonnali elbocsátásokat kilátásba helyezők aránya (20 százalék). A legkedvezőbb helyzetben a kereskedelmi vállalkozások vannak, körükben a legmagasabb a legalább fél évre előre tartalékkal rendelkezők aránya (52 százalék), valamint a legalacsonyabb az azonnali elbocsátásokat prognosztizálók aránya (4 százalék). Ez utóbbiak aránya a feldolgozóipari cégek között lényegesen magasabb, 17 százalék.

11. ÁBRA: A VÁLLALAT PÉNZÜGYI TARTALÉKAI (BEVÉTELEK ÉS PÓTLÓLAGOS KÜLSŐ FORRÁSOK NÉLKÜL) MENNYI IDEIG TENNÉK LEHETŐVÉ A JELENLEGI ALKALMAZOTTI LÉTSZÁM FENNTARTÁSÁT? – ÁGAZATOK SZERINT (SZÁZALÉK)

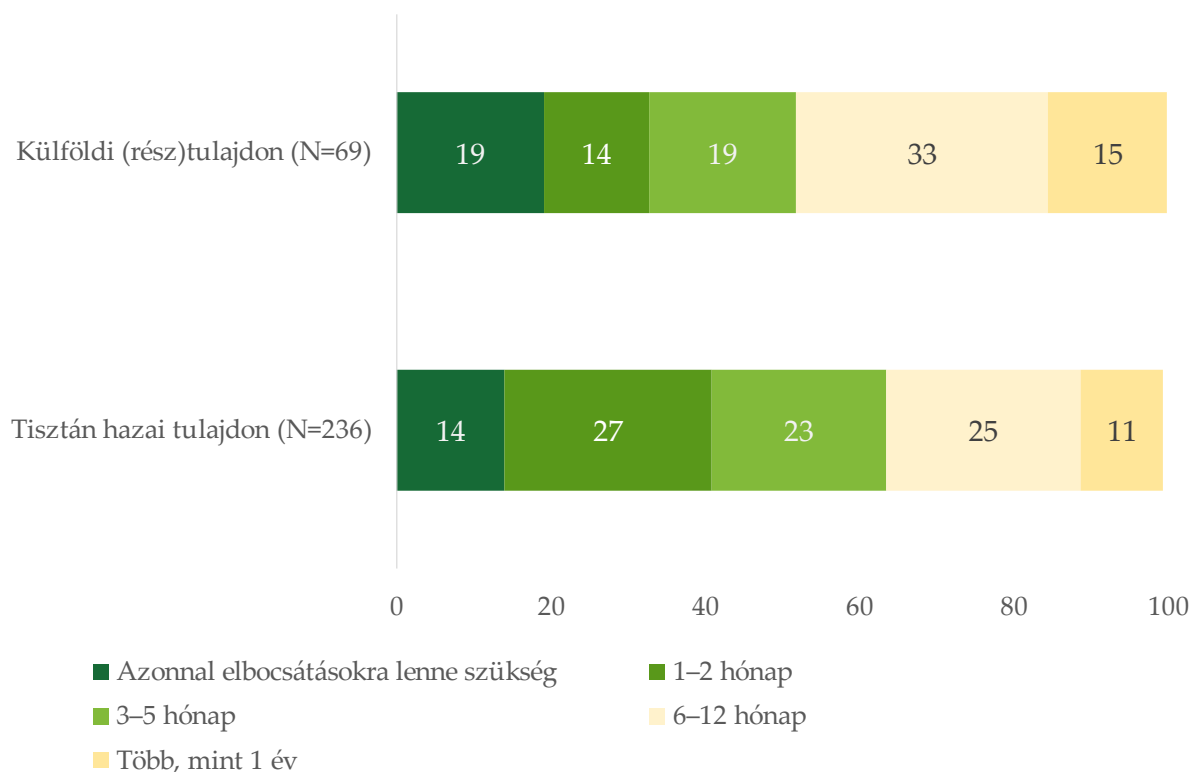

Forrás: GVI 2023

Megjegyzés: A vállalkozások gazdasági teljesítményével súlyozott adat.

A likviditás kérdésköréhez hasonlóan a foglalkoztatotti létszám megtartása kapcsán is elmondható, hogy exporttevékenység szerint nincs, tulajdonszerkezet szerint viszont van különbség a cégvezetők véleményei között. A részben vagy egészben külföldi tulajdonú cégek kedvezőbb helyzetét mutatja, hogy a tisztán hazai tulajdonban lévő vállalkozásokhoz képest körükben magasabb a 6–12 hónapra (25, illetve 33 százalék), illetve a több, mint egy évre elegendő tartalékkal rendelkezők aránya (11, illetve 15 százalék). Ugyanakkor az is elmondható, hogy a külföldi (rész)tulajdonban lévő cégek 19 százaléka bevételek és pótlólagos külső források nélkül azonnali elbocsátásokat eszközölné, míg a tisztán hazai tulajdonú cégek körében 14 százalék ez az arány.

12. ÁBRA: A VÁLLALAT PÉNZÜGYI TARTALÉKAI (BEVÉTELEK ÉS PÓTLÓLAGOS KÜLSŐ FORRÁSOK NÉLKÜL) MENNYI IDEIG TENNÉK LEHETŐVÉ A JELENLEGI ALKALMAZOTTI LÉTSZÁM FENNTARTÁSÁT? – TULAJDONSZERKEZET SZERINT (SZÁZALÉK)

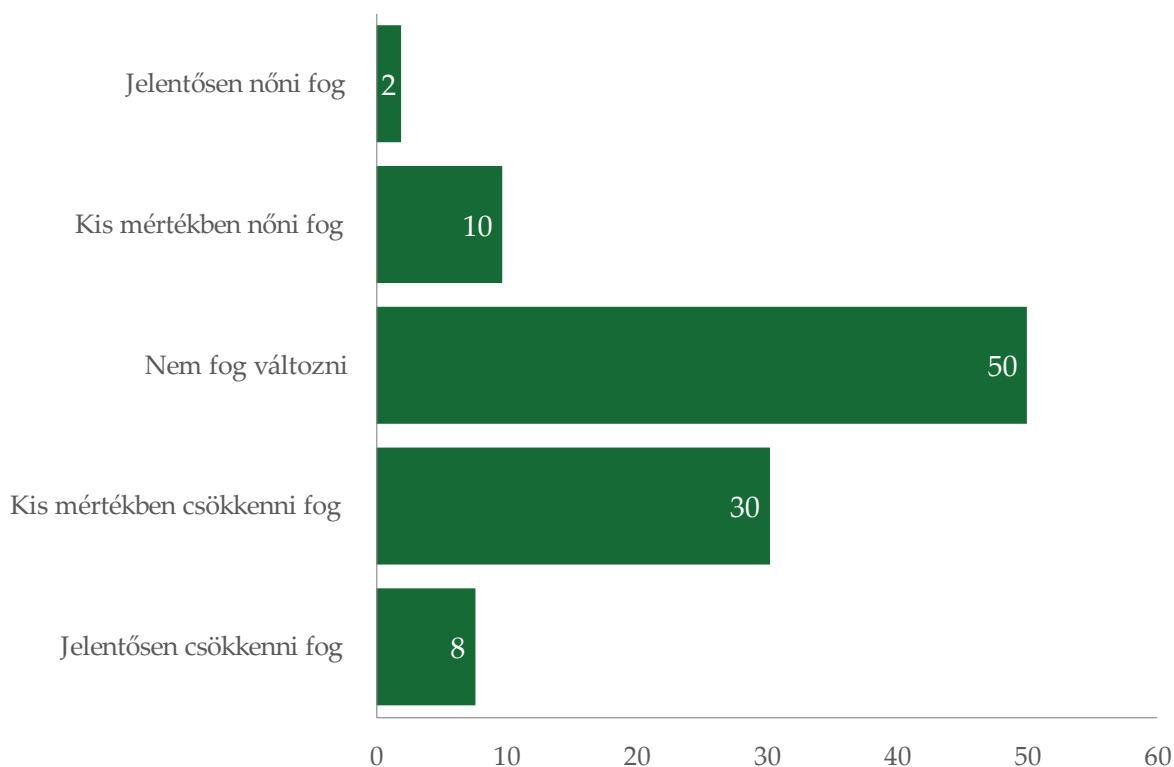

Forrás: GVI 2023

Megjegyzés: A vállalkozások gazdasági teljesítményével súlyozott adat.

A pénzügyi tartalékok szintjének következő félévben várható alakulásával kapcsolatosan a tartalékkal rendelkező cégek vezetőinek 8 százaléka jelentős, 30 százaléka kisebb mértékű visszaesésre számít. A cégvezetők fele szerint vállalkozásuk pénzügyi tartalékainak szintje nem fog változni a következő félév folyamán. A pénzügyi tartalékok szintjének valamilyen mértékű növekedésére a vállalatvezetők több mint tizede számít (kisebb mértékűre: 10 százalékuk, jelentősre 2 százalékuk).

13. ÁBRA: A TARTALÉKKAL RENDELKEZŐ VÁLLALKOZÁSOK RENDELKEZÉSÉRE ÁLLÓ PÉNZÜGYI TARTALÉKOK SZINTJÉNEK VÁRHATÓ ALAKULÁSA A KÖVETKEZŐ FÉLÉV FOLYAMÁN, SZÁZALÉK, N=207

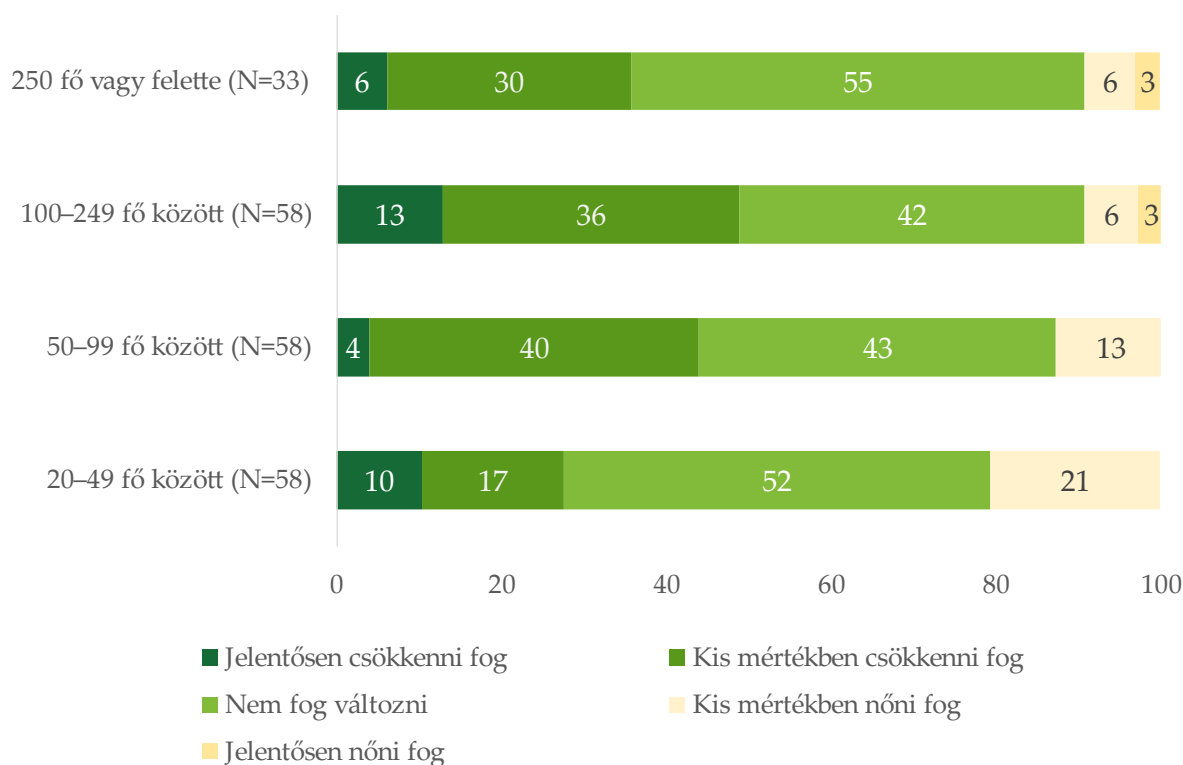

Forrás: GVI 2023

Megjegyzés: A vállalkozások gazdasági teljesítményével súlyozott adat.

Létszámkategóriák szerint nem tapasztalható lényegi különbség a cégek között. Összességében azonban az látható, hogy a nagyobb cégek jövőképe e tekintetben némiképp pesszimistább, mint a 20–49 fős vállalkozásoké. Utóbbiak nagyjából negyede (27 százalék) számít csökkenésre, míg több mint ötödük (21 százalék) növekedésre. Az 50–99 főt foglalkoztatók körében ezek az arányok sorrendben 44, illetve 13 százalék, a 100–249 fővel működők esetében pedig 49, illetve 9 százalék. A legnagyobb foglalkoztatotti létszámmal működő vállalkozások is kedvezőtlenebb véleménnyel vannak a jövőt illetően, mint az 50 fő alatti cégek, hiszen több, mint harmaduk (36 százalék) szerint csökkenni fognak a pénzügyi tartalékaik a következő félévben, míg növekedésre kevesebb, mint tizedük számít (9 százalék). Hasonlóság azonban, hogy mindkét vállalati körben a tartalékok stagnálását a cégek több, mint fele prognosztizálja (20–49 fős: 52 százalék, 250 fő vagy felette: 55 százalék).

14. ÁBRA: A TARTALÉKKAL RENDELKEZŐ VÁLLALKOZÁSOK RENDELKEZÉSÉRE ÁLLÓ PÉNZÜGYI TARTALÉKOK SZINTJÉNEK VÁRHATÓ ALAKULÁSA A KÖVETKEZŐ FÉLÉV FOLYAMÁN LÉTSZÁMKATEGÓRIÁK SZERINT, SZÁZALÉK

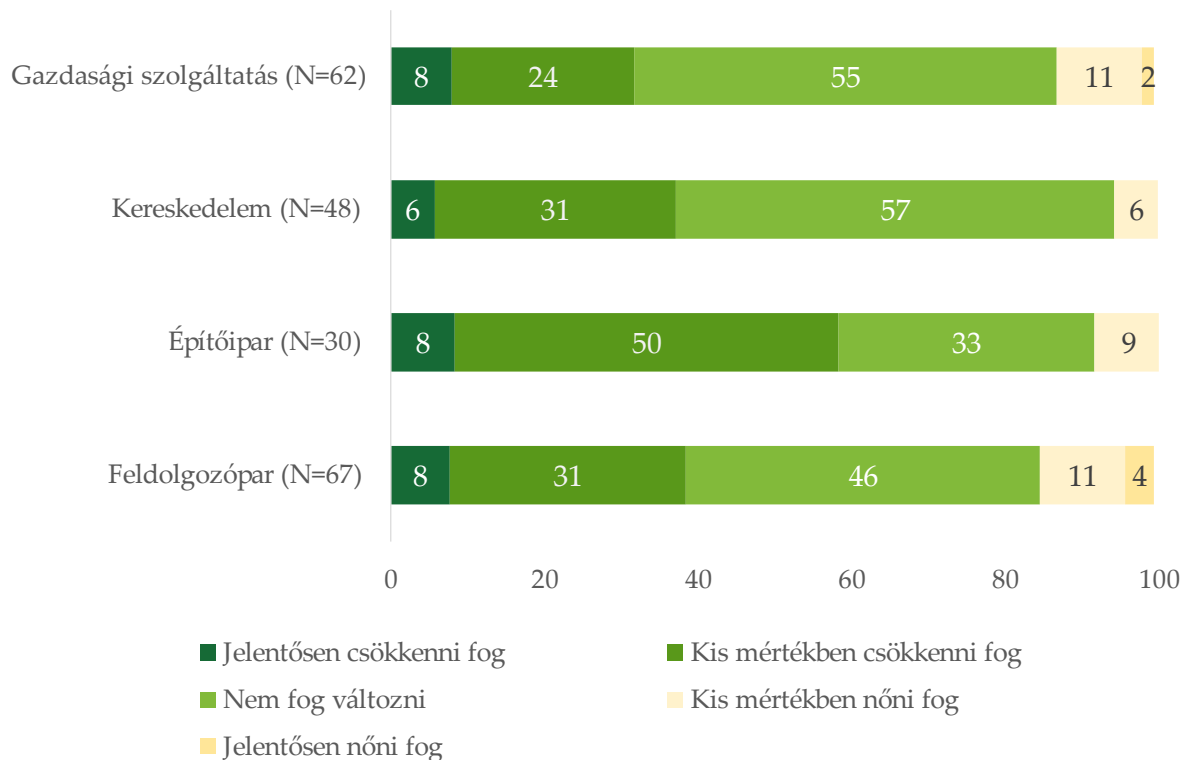

Forrás: GVI 2023

Megjegyzés: A vállalkozások gazdasági teljesítményével súlyozott adat.

Ágazatok szerint szintén nincs jelentős különbség a cégek válaszaik között. Az adatok ugyanakkor azt mutatják, hogy az építőipari cégek körében a legmagasabb a pénzügyi tartalékaik csökkenésére számítók aránya, többségük, csaknem hattizedük (58 százalék) várja ezt, miközben a másik három ágazatban 30–40 százalék között mozog ez az arány. A feldolgozóiparban (15 százalék), illetve a gazdasági szolgáltatást nyújtó cégek körében (13 százalék) a legmagasabb a tartalékok növekedését várók aránya, a kereskedelmi vállalkozások esetében a legalacsonyabb (6 százalék). A kereskedelem területén a cégek többsége (57 százalék) inkább stagnálásra számít, de ugyanaz mondható el a gazdasági szolgáltatást nyújtó vállalatok esetében is (55 százalék).

15. ÁBRA: A TARTALÉKKAL RENDELKEZŐ VÁLLALKOZÁSOK RENDELKEZÉSÉRE ÁLLÓ PÉNZÜGYI TARTALÉKOK SZINTJÉNEK VÁRHATÓ ALAKULÁSA A KÖVETKEZŐ FÉLÉV FOLYAMÁN ÁGAZATOK SZERINT, SZÁZALÉK

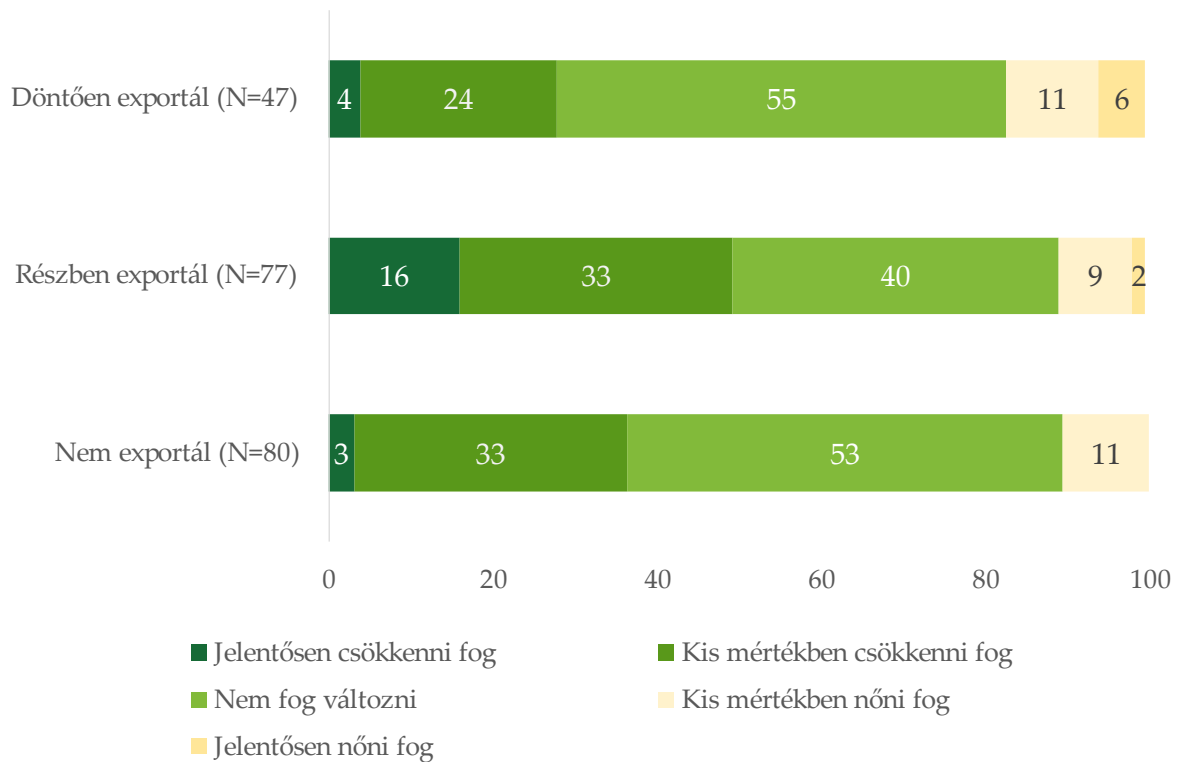

Forrás: GVI 2023

Megjegyzés: A vállalkozások gazdasági teljesítményével súlyozott adat.

A pénzügyi tartalékok várható szintje kapcsán tulajdonszerkezet szerint nincs, exporttevékenység szerint viszont van különbség a vállalati vélemények között. E téren a döntően exportáló vállalkozások tekintenek legoptimistábban a jövőbe, körükben a legalacsonyabb a csökkenést várók (28 százalék), valamint a legmagasabb a stagnálásra (55 százalék), illetve növekedésre számítók aránya (17 százalék). Ugyanezek az arányok a nem exportáló vállalatok esetében sorrendben 36, 53, illetve 11 százalék, vagyis némileg kedvezőtlenebb összképpel, de hasonló a mintázat a körükben is. A részben exportálók véleménye a legpesszimistább: csaknem felük (49 százalék) számít csökkenésre – esetükben legmagasabb a jelentős csökkenésre számítók aránya is (16 százalék) –, négytizedük stagnálást, 11 százalékuk pedig növekedést prognosztizál.

16. ÁBRA: A TARTALÉKKAL RENDELKEZŐ VÁLLALKOZÁSOK RENDELKEZÉSÉRE ÁLLÓ PÉNZÜGYI TARTALÉKOK SZINTJÉNEK VÁRHATÓ ALAKULÁSA A KÖVETKEZŐ FÉLÉV FOLYAMÁN EXPORTTEVÉKENYSÉG SZERINT, SZÁZALÉK

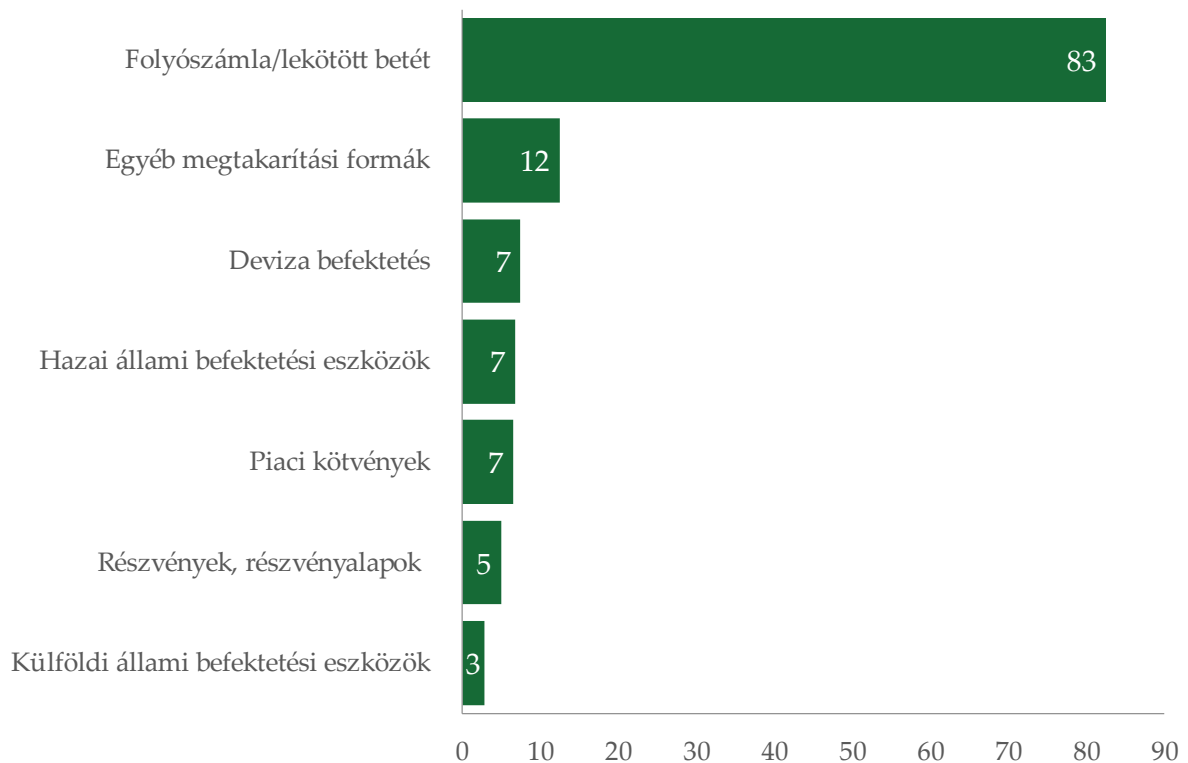

Forrás: GVI 2023

Megjegyzés: A vállalkozások gazdasági teljesítményével súlyozott adat.

A pénzügyi tartalékkal rendelkező vállalkozások túlnyomó többsége (83 százalék) folyószámlán, lekötött betétben tartja megtakarításait. Egyéb megtakarítási formákat a cégek 12 százaléka jelölt. Az egyéb megtakarítási formák között leginkább a készpénz jelenik meg, továbbá említésre kerültek nem megtakarítási formák is (például kölcsönök, hitelek), illetve olyan nem pénzügyi eszközök is, mint a munkagépek, autók, ingatlanok vagy a készletállomány. A többi felsorolt pénzügyi eszköz (deviza befektetés, hazai állami befektetési eszközök, piaci kötvények, részvények, külföldi állami befektetési eszközök) a cégek 3–7 százalékánál fordul elő.

17. ÁBRA: TARTALÉKKÉNT RENDELKEZÉSRE ÁLLÓ PÉNZPIACI ESZKÖZÖK (SZÁZALÉK, N=207)

Forrás: GVI 2023

Megjegyzés: A megkérdezettek több pénzügyi eszközt is megjelölhettek. A regisztrált vállalkozások számának létszámkategóriák és ágazatok szerinti megoszlásával súlyozott adat.

A folyószámlán, lekötött betétben tartott pénzügyi tartalékok kapcsán jelentős különbség figyelhető meg létszámkategóriák szerint. A legkisebb (20–49 fős), illetve a legnagyobb (legalább 250 fős) vállalkozások körében a legalacsonyabb azon cégek aránya (75, illetve 78 százalék), amelyek a folyószámlát, lekötött betéteket részesítik előnyben. Esetükben a másik két létszámkategóriához képest némiképp magasabb a piaci kötvényeket, az állami befektetési eszközöket, illetve az egyéb megtakarítási formákat választók aránya. A legkisebb (20–49 fős) cégek esetén az is látható, hogy az egyéb megtakarítási formák között a készpénz jelenik meg leginkább. A másik két létszámkategóriában egyaránt 97 százalék a tartalékaikat folyószámlán, lekötött betétben (is) tartók aránya.

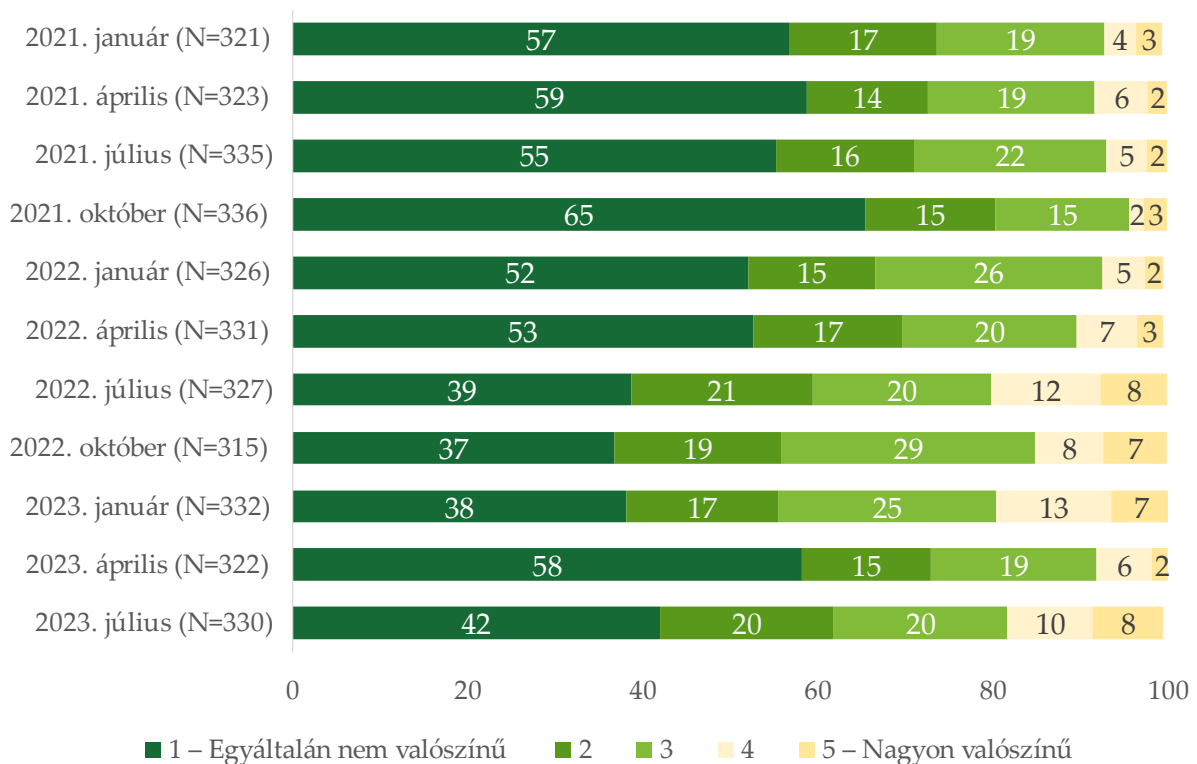
Az exporttevékenység kapcsán a hazai állami befektetési eszközök tekintetében látható lényeges eltérés a vállalatok között. A nem exportáló cégek több, mint tizede (11 százalék) tartja hazai állami befektetési eszközökben a tartalékaikat, a részben exportálók 5 százaléka, míg a döntően exportálók nem preferálják az ilyen típusú pénzügyi eszközöket.

VERSENYTÁRSÁK TEVÉKENYSÉGÉNEK FELFÜGGESZTÉSÉVEL, PIACI KILÉPÉSÉVEL KAPCSOLATOS PERCEPCIÓK

A felmérésben a válaszadókat arra kértük, hogy 1-től 5-ig terjedő skálán (1 = egyáltalán nem valószínű, 5 = nagyon valószínű) jelöljék meg, mennyire számítanak arra, hogy a következő félév folyamán az azonos ágazatba tartozó, hasonló tevékenységet végző versenytársaik felfüggesztik tevékenységüket, kilépnek a piacról. A 2021. január és 2023. július közötti időszakot vizsgálva összességében az látható, hogy az időszak elején, 2021. január és 2022. április között a cégvezetők kevésbé számítottak a versenytársak tevékenységének felfüggesztésére, piaci kilépésére. Ebben az időszakban a válaszolók több, mint fele (a csúcspontot jelentő 2021 októberében 65 százaléka) egyáltalán nem tartotta valószínűnek ezt, és 10 százalék alatt mozgott az inkább (4-es érték) vagy nagyon valószínűnek (5-ös érték) tartók aránya. Ezt követően 15–20 százalékra növekedett a versenytársak piaci kilépését valószínűsítők aránya, és 40 százalék alá csökkent azok aránya, akik egyáltalán nem számítottak ilyen lépésekre a versenytársaktól. 2023 áprilisában ismét optimistábban tekintettek a vállalatvezetők a jövőbe, hiszen csaknem hattizedük (58 százalék) egyáltalán nem valószínűsített ilyen eseményeket, míg csupán 8 százalékuk igen. 2023 júliusában a cégvezetők percepciói lényegében visszaálltak a 2022. július és 2023. január közötti szintre: 42 százalékuk egyáltalán nem tartotta valószínűnek versenytársa piacról való kilépését, azonban csaknem 20 százalékuk igen (10 százalékuk inkább, 8 százalékuk pedig nagyon).

18. ÁBRA: HAZAI VÁLLALKOZÁSOK KÖVETKEZŐ FÉLÉVRE VONATKOZÓ PERCEPCIÓI AZ AZONOS ÁGAZATBA TARTOZÓ VERSENYTÁRSAK TEVÉKENYSÉGÉNEK FELÜGGESZTÉSÉVEL, PIACI KILÉPÉSÉVEL KAPCSOLATBAN, SZÁZALÉK

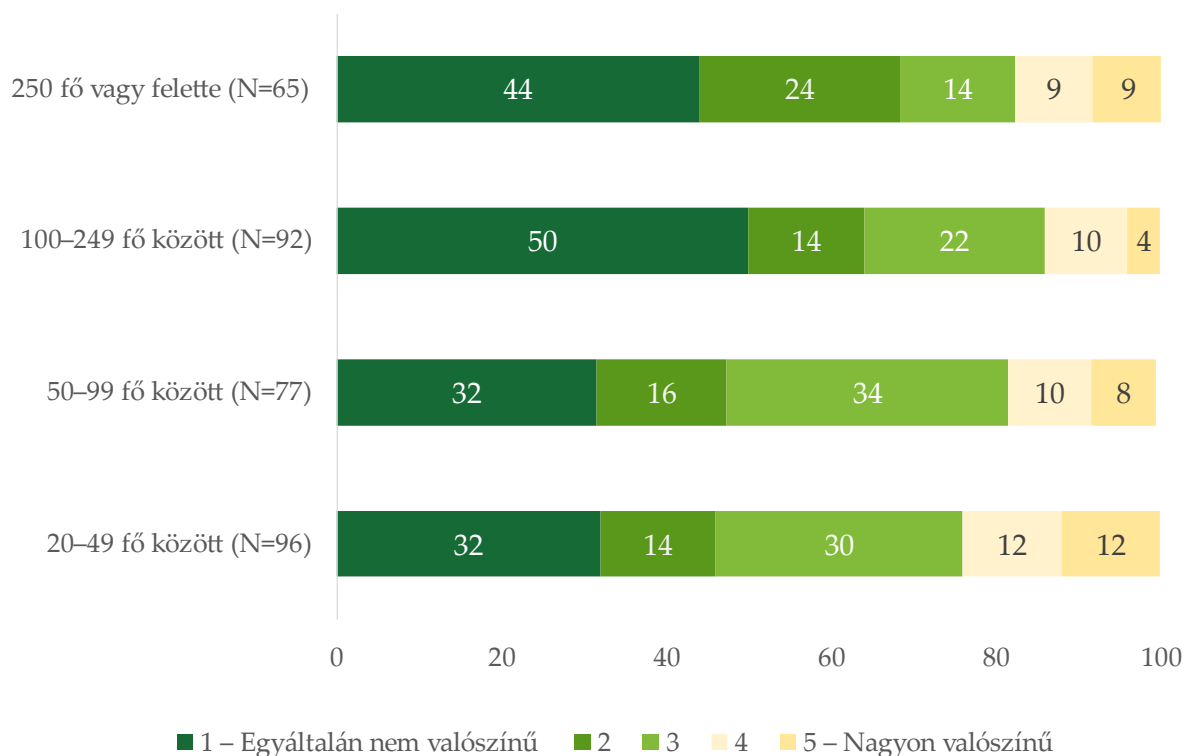
Forrás: GVI 2023

Megjegyzés: A vállalkozások gazdasági teljesítményével súlyozott adat.

Azok körében, akik 2023 júliusában nem zárták ki, hogy előfordulhat versenytársaik piaci kilépése, rákérdeztünk arra is, hogy várhatóan versenytársai mekkora arányát fogja érinteni ez. Az érdeemben válaszolók (N=165) átlagosan versenytársaik 16 százalékának kilépését valószínűsítik. Ennél lényegesen magasabb átlagot a 20–49 fős kisvállalkozások (26 százalék), az építőipari (27 százalék), valamint a nem exportáló cégek körében (20 százalék) mértünk.

A 100 fő alatti cégek vezetői inkább számítanak versenytársaik piacról való kilépésére a közeljövőben, mint a legalább 100 fős vállalatok vezetői. A 20–49 fős cégek a legborúlátóbbak, csaknem negyedük (24 százalék) inkább vagy nagyon valószínűnek tartja versenytársai kilépését, és csak kevesebb, mint harmaduk (32 százalék) egyáltalán nem valószínűsíti ezt. Ezzel szemben a 100–249 fős cégek csupán 14 százaléka valószínűsíti a versenytársak kilépését, míg felük egyáltalán nem tartja valószínűnek ezt. A legalább 250 főt foglalkoztató vállalkozások vezetői körében is magasnak mondható a versenytársak kilépését prognosztizálók aránya (18 százalék), de ugyanígy magas az erre egyáltalán nem számítók aránya is (44 százalék).

19. ÁBRA: HAZAI VÁLLALKOZÁSOK VERSENYTÁRSÁK TEVÉKENYSÉGÉNEK FELFÜGGESZTÉSÉVEL, PIACI KILÉPÉSÉVEL KAPCSOLATOS PERCEPCIÓI LÉTSZÁMKATEGÓRIÁK SZERINT, SZÁZALÉK

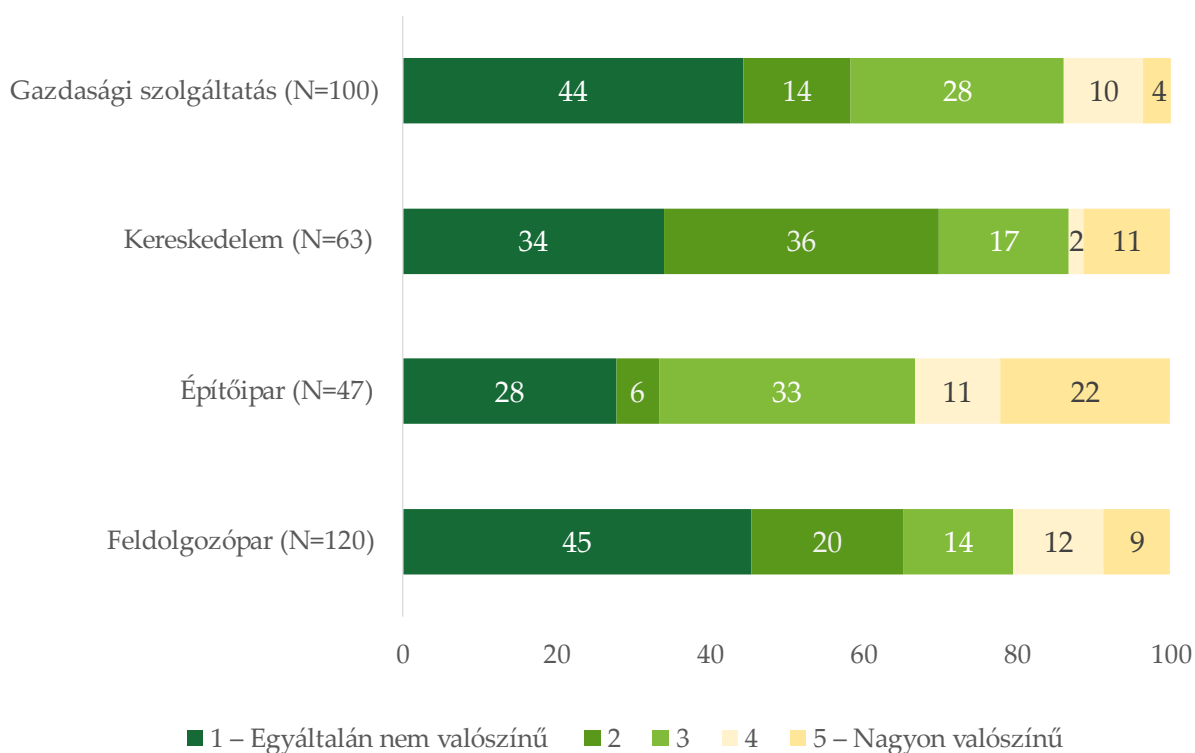

Forrás: GVI 2023

Megjegyzés: A vállalkozások gazdasági teljesítményével súlyozott adat.

Összességében a kereskedelmi és a gazdasági szolgáltatást nyújtó vállalkozások vezetőinek percepciói a legoptimistábbak, míg az építőiparban a legkevésbé optimisták a jövőt illetően. Ezt jól jelzi, hogy az építőipari cégek vezetői nyilatkoztak arról a legkisebb arányban (28 százalék), hogy egyáltalán nem számítanak versenytársaik piacról való kilépésére, míg legnagyobb arányban (33 százalék) arról, hogy inkább vagy nagyon valószínűnek tartják ezt. Utóbbi arány a feldolgozóiparban is magasabb (21 százalék), mint a gazdasági szolgáltatást nyújtó (14 százalék), vagy a kereskedelmi cégek körében (13 százalék). Ugyanakkor a feldolgozóiparban a legmagasabb a versenytársak kilépését egyáltalán nem valószínűsítők aránya is (45 százalék). Megjegyzendő, hogy az építőiparban (33 százalék) és a gazdasági szolgáltatást nyújtó vállalatok körében (28 százalék) a másik két ágazathoz képest kifejezetten magas a némi bizonytalanságot is tükröző közép kategóriát (3-as érték) választók aránya.

20. ÁBRA: HAZAI VÁLLALKOZÁSOK VERSENYTÁRSÁK TEVÉKENYSÉGÉNEK FELFÜGGESZTÉSÉVEL, PIACI KILÉPÉSÉVEL KAPCSOLATOS PERCEPCIÓI ÁGAZATOK SZERINT, SZÁZALÉK

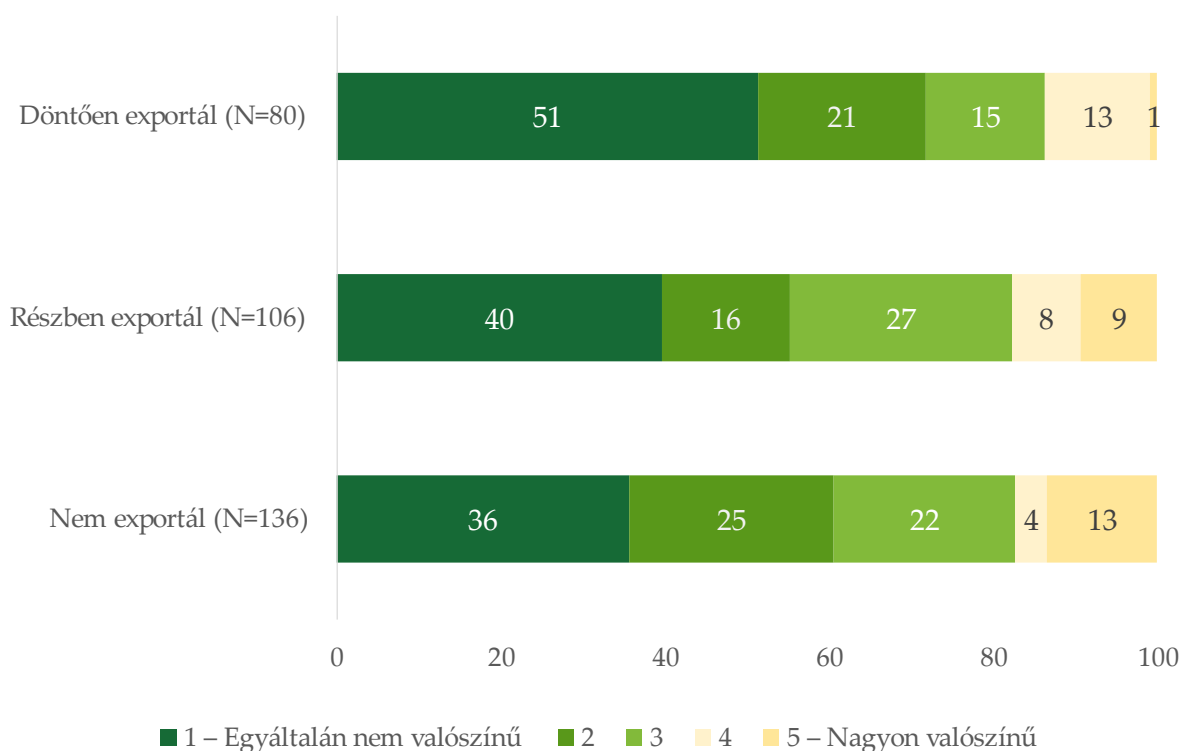

Forrás: GVI 2023

Megjegyzés: A vállalkozások gazdasági teljesítményével súlyozott adat.

A nem, illetve a részben exportáló cégek tartják a leginkább valószínűnek azt, hogy valamelyik versenytársuk felfüggeszti a tevékenységét, kilép a piacról. Csaknem ötödük véli úgy, hogy inkább (4, illetve 8 százalék) vagy nagyon valószínű (13, illetve 9 százalék) ez a forgatókönyv. Ezzel szemben valamivel több, mint harmaduk (36, illetve 40 százalék) egyáltalán nem számít versenytársai tevékenységének felfüggesztésére. A döntően exportáló vállalatok vezetőinek 13 százaléka tartja inkább, és mindössze 1 százaléka nagyon valószínűnek a versenytársak piacról való kilépését, miközben több, mint felük (51 százalék) egyáltalán nem számít erre.

21. ÁBRA: HAZAI VÁLLALKOZÁSOK VERSENYTÁRSAK TEVÉKENYSÉGÉNEK FELFÜGGESZTÉSÉVEL, PIACI KILÉPÉSÉVEL KAPCSOLATOS PERCEPCIÓI EXPORTTEVÉKENYSÉG SZERINT, SZÁZALÉK

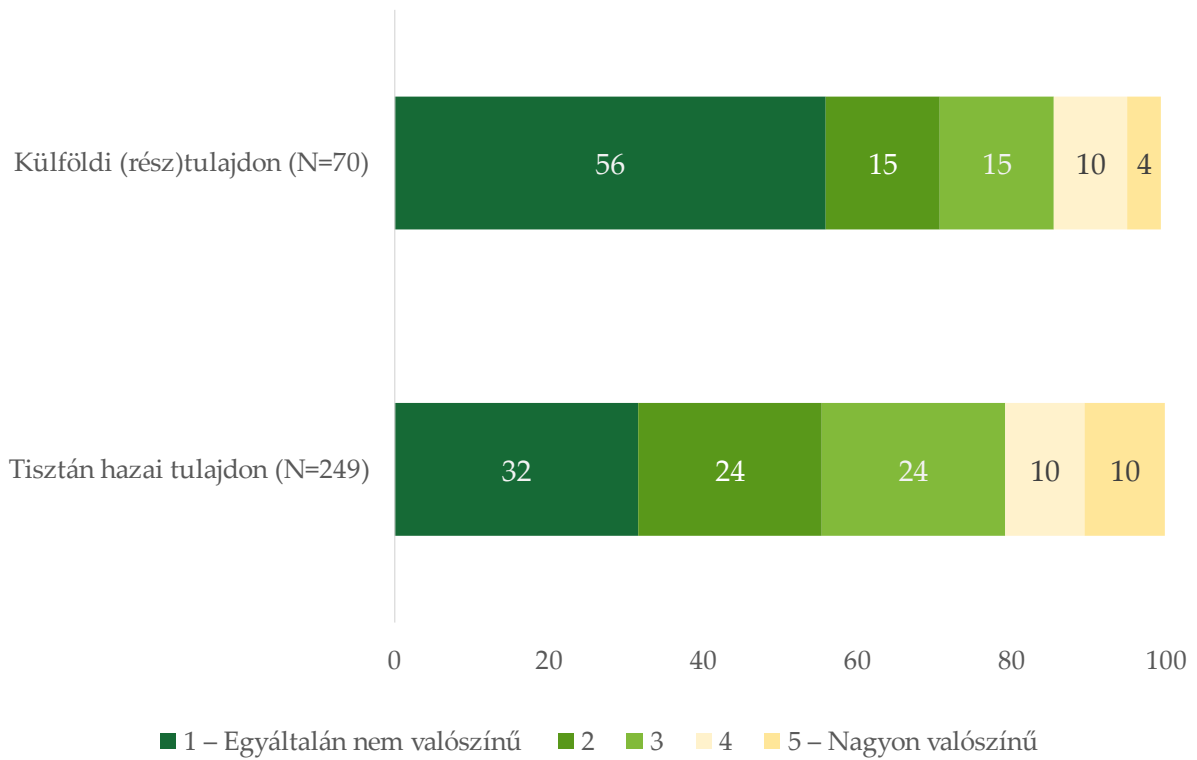

Forrás: GVI 2023

Megjegyzés: A vállalkozások gazdasági teljesítményével súlyozott adat.

A tisztán hazai tulajdonú cégek vezetői lényegesen nagyobb arányban számítanak arra, hogy az elkövetkező félévben valamelyik versenytársuk felhagy a piaci tevékenységével, kilép a piacról. 20 százalékuk inkább vagy nagyon valószínűnek tartja ezt és csak kevesebb mint harmaduk (32 százalék) nyilatkozta azt, hogy erre egyáltalán nem kell számítani. Előbbi arány a külföldi (rész)tulajdonban lévő vállalatok esetében 14, utóbbi pedig 56 százalék.

22. ÁBRA: HAZAI VÁLLALKOZÁSOK VERSENYTÁRSÁK TEVÉKENYSÉGÉNEK FELFÜGGESZTÉSÉVEL, PIACI KILÉPÉSÉVEL KAPCSOLATOS PERCEPCIÓI TULAJDONSZERKEZET SZERINT, SZÁZALÉK

Forrás: GVI 2023

Megjegyzés: A vállalkozások gazdasági teljesítményével súlyozott adat.